Ҳужжат рус тилида қабул қилинган.

“ЎзРТХБ” АЖ Бошқарувининг
2015 йил 11 майдаги 72-сонли
қарори билан тасдиқланган

“ЎзРТХБ” АЖ савдо майдончалари фаолиятини ташкил этиш тўғрисида Низом

Ушбу “ЎзРТХБ” АЖ савдо майдончалари фаолиятини ташкил этиш тўғрисида Низом (кейинги ўринларда Низом деб аталади) “Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 31 майдаги “Товар-хом ашё биржалари фаолиятини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 251-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 2016 йил 2 августдаги “Электрон ярмаркалар, аукцион ва танловлар ташкилотчиларнинг-ахборот воситачиларининг фаолиятини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш хақида”ги №249 сонли қарори асосида ишлаб чиқилган ва “ЎзРТХБ” АЖ (кейинги ўринларда Биржа деб аталади) савдо майдончалари фаолиятини ташкил этиш, уларнинг фаолиятини тўхтатиш, тугатиш ва мониторинг қилиш тартибини белгилайди.

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом мақсадлари учун қуйидаги тушунчалардан фойдаланилади: **электрон савдо тизими (ЭСТ)** – Биржа савдолари, кўргазма ярмарка

савдолари, электрон каталог, давлат ва корпоратив харидлари бўйича электрон савдолари тизими;

савдо майдончаси регистратори – Биржада белгиланган тартибда тест синовларидан ўтган ва Биржада савдолари ўтказиш натижалари бўйича битимларни (контрактларни) рўйхатга олиш (расмийлаштириш), функцияларини амалга оширувчи жисмоний шахс;

савдолар – Биржа томонидан белгиланган тартибда ўтказиладиган, биржа электрон савдолари, кўргазма-ярмарка савдолари, давлат ва корпоратив харидларини ташкил қилиш учун бошланғич баҳони пасайиши бўйича электрон аукцион савдолар (кейинги ўринларда электрон харид деб аталади);

савдо иштирокчилари – биржа савдоларида - биржа аъзолари, кўргазма-ярмарка ва электрон харидларда – бевосита мижозлар ва уларнинг агентлари.

2. Биржа савдо майдончаларининг фаолият юритиши учун методологик раҳбарликни амалга оширади ва унинг фаолиятини мувофиқлаштириб боради.

II. Савдо майдончаси

3. Савдо майдончаси – савдо иштирокчиларини ЭСТга кириши ва шартномаларни (контрактларни) рўйхатга олиши (расмийлаштириши)ни таъминлаш учун рухсат берилган жойдир. Савдо майдончаси акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорига мувофиқ таркибий қисми сифатида ёки юридик шахс ва Биржа филиали билан шартнома тузиш йўли билан ташкил этилади. Биржа

хорижий малакатларда ҳам хорижий юридик шахлар билан Шартномама тузиш орқали савдо майдончаларини ташкил этиши мумкин.

4. Савдо майдончаларининг асосий вазифаси, савдо иштирокчиларининг

ЭСТга кириши ва битимларни (контрактларни) рўйхатга олиш (расмийлаштириш)ни таъминлаш учун рухсат берилишига кўмаклашишдан иборатдир.

5. Савдо майдончалари савдо иштирокчиларини ЭСТга кириши ва биржа, кўргазма-ярмарка савдоларида тузилган шартномаларни (контрактларни) рўйхатга олиниши (расмийлаштирилиши)ни таъминлайди.

6. Савдо майдончалари, махсус тармоқ савдо майдончаси сифатида ҳам очилиши мумкин.

Махсус тармоқ савдо майдончаси алоҳида тармоқ ёки маълум корхоналарнинг эҳтиёжлари учун ташкил этилади ва савдо иштирокчиларини ЭСТга кириши ва биржа, кўргазма-ярмарка, ва электрон харидларда тузилган шартномаларни (контрактларни) рўйхатга олиши (расмийлаштириши)ни таъминлайди. Махсус тармоқ савдо майдончаси ишлаб чиқарувчиларга ўз маҳсулотларини сотиш, маҳсулотлар таннархини пасайтириш, тармоқ ҳамжамиятларни бир савдо доирасига бирлаштириш, яъни савдо иштирокчиларининг танлаган тармоқ ёки корхона доирасида ҳаракат қилишлари учун қулай шароитлар яратиш учун хизмат қилади.

7. Махсус тармоқ савдо майдончалари сони чегараланмайди.

8. Савдо майдончаларини турли вилоятларда очиш ва уларнинг фаолиятини рағбатлантириш мақсадида Биржа Бошқаруви томонидан уларни очилиш шартлари бўйича алохида қарорлар қабул қилиниши мумкин.

9. Савдо майдончаларини миқдори, тоифаси ва турли вилоятларда очиш тартиби Биржа Бошқаруви томонидан тасдиқланади ва бу ҳақдаги маълумотлар Биржанинг махсус ахборот порталида жойлаштирилади. Шундан келиб чиқиб, савдо майдончаси очиш истагида бўлган юридик шахслар биржа филиалига зарур ҳужжатларни топширадилар ва ушбу Низомга мувофиқ Биржа билан шартнома тузадилар.

10. Биржа томонидан ўтказиладиган савдо натижалари бўйича тузилган битимларни (контрактларни) рўйхатга олиш (расмийлаштириш) фақатгина савдо майдончасининг регистратори томонидан амалга оширилади.

11. Юридик шахс савдо майдончаси очиш учун Биржа филиалига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

1-сонли иловага мувофиқ ариза;

савдо майдончасининг моддий-техник жиҳатдан Биржа талабларига мувофиқ жихозланганлиги тўғрисида 2-сонли иловага мувофиқ маълумот;

юридик шахсни давлат рўйхатидан ўтказилганлиги ҳақидаги гувоҳнома нусхаси;

регистраторни юридик шахс томонидан ишга қабул қилинганлиги тўғрисида тасдиқланган буйруқ нусхаси.

Шу билан бирга мазкур хужжатлар бир вақтнинг ўзида электрон шаклда ҳам тақдим этилади ва мажбурий тарзда биржанинг марказий аппаратининг ваколатли ходимига йўналтирилади. Тақдим этилган ҳужжатлардаги маълумотларнинг

тўлиқлиги ва ҳаққонийлиги учун юридик шахснинг раҳбари жавобгар бўлади. Тақдим этилган ҳужжатлар мажмуаси (пакети) доимий равишда филиалда сақланади ва унинг сақланиши учун жавобгарликни филиал раҳбари ўз зиммасига олади.

12. Савдо майдончаси очиш учун белгиланган тартибда тақдим этилган ҳужжатлар мажмуаси (пакети)нинг ушбу Низом талабларига мувофиқлиги филиалнинг масъул ходими томонидан ушбу ҳужжатлар тақдим этилган кундан бошлаб 5 иш куни ичида ўрганилади.

13. Биржа қуйидаги ҳолларда юридик шахс билан бирга савдо майдончасини очмайди:

тегишли тартибда расмийлаштирилмаган ҳужжатлар тақдим этилганда, шунингдек юридик шахс томонидан тақдим этилган ҳужжатлар ушбу Низомда ўрнатилган талабларга жавоб бермаса.

14. Барча ҳужжатлар ушбу Низом талабларига мувофиқ бўлган тақдирда Биржа юридик шахс билан шартнома тузади, шундан сўнг савдо майдончаси очилган ҳисобланади. Биржа филиалининг масъул ходими савдо майдончасига автоматик тарзда индививидуал идентификация рақам берган ҳолда савдо майдончаси тўғрисидаги тегишли маълумотларни савдо майдончалари реестри (registrator.uzex.uz)га киритади.

15. Савдо майдончаси очишда (Ўзбекистон Республикасидан ташқарида жойлаштирилганлар бундан мустасно) компьютер техникасини рўйхатга қўйиш ҳисоби Регламентига мувофиқ ҳисобга қўйиш жарёнидан ўтади.

16. Савдо майдончасини Биржанинг ЭСТга улаш Марказий банк каналига йўл (линия) ажратилгандан кейин амалга оширилади, хизмат бўйича тўлов миқдори ва тартиби Кузатув кенгашининг алоҳида қарори билан белгиланади. Биржанинг хорижий давлатларда жойлашган савдо майдончаларидаги ЭСТга уланиш интернетнинг VPN канали орқали уланади.

17. registrator.uzex.uz электрон манзили модулида ҳосил бўлган битимларни рўйхатга олиш (расмийлаштириш) савдо майдончаларида фақатгина тузилган битимлар рўйхатга олиш китоби асосида амалга оширилади. Биржа битимларини расмийлаштириш тартиби ЎзРТХБда биржа савдолари Қоидалари билан белгиланади. Кўргазма-ярмарка савдолари бўйича битимларни рўйхатга олиш тартиби “Ўзбекистон республикаси товар-хом ашё биржаси” АЖда Электрон кўргазма-ярмарка савдолари Қоидаларига мувофиқ амалга оширилади.

18. Савдо майдончалари ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги, ушбу Низом, Шартномалар ва Биржанинг бошқа маҳаллий ҳужжатларига амал қилади.

III Шартнома тузиш

19. Шартнома кичик бизнес ва ҳусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ҳамда савдо қатнашчиларига қулай шароит яратиш мақсадида тузилади.

20. Шартнома унинг томонларига нисбатан қуйидаги мажбурий шартлар ва талабларни ўз ичига олиши шарт:

томонларнинг номи ва юридик манзили;

томонлар фаолиятини тартибга солувчи ҳужжат тўғрисидаги маълумотлар (Устав, Низом ва ҳ.к.);

шартнома предмети, баҳоси ва муддати;

томонларнинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги.

Шартнома шунингдек қонун ҳужжатларига назарда тутилган ва томонларнинг келишуви билан бошқа шартлар ва талабларни ўз ичига олиши мумкин.

IV Савдо майдончаларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

21. Савдо майдончаси қуйидаги ҳуқуқларга эга:

Биржа кўргазма-ярмарка савдолари ва электрон харидларни тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни Биржадан олиш;

Савдо майдончалари фаолияти билан боғлиқ ўтказиладиган маслаҳатлашувлар, тақдимотлара, семинарларда иштирок этиш;

Савдо майдончаларни очиш тартиби ва уларнинг фолиятини такомиллаштириш юзасидан Биржага таклифлар киритиш;

Савдо майдончалари қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

22. Савдо майдончаси қуйидагиларга мажбур:

савдо иштирокчиларига, шу жумладан пуллик асосида, савдо майдончалари биноларида ўрнатилган компьютерлари орқали савдога кириш ҳуқуқини беришга;

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари талаблари, ушбу Низом ва Биржанинг бошқа маҳаллий ҳужжатларига, биржа, кўргазма – ярмарка савдолари, электрон харид қоидаларига шунингдек шартнома доирасида қабул қилинган мажбуриятларга риоя қилишга;

сотувчи брокерлардан етказиб берилган товарлар бўйича ҳисоб-фактура ва/ёки юк хатларини (накладная) қабул қилиш ва етказиб бериш ҳужжатлар реестрини (кейинги ўринларда – ЕБҲР деб юритилади) Биржанинг Ҳисоб-китоб-клиринг палатасига (кейинги ўринларда ҲККП деб юритилади) етказишга;

ҳар ойнинг бешинчи санасига қадар ЕБҲР юзасидан барча ҳисоб-фактура ва/ёки юк хатларини (накладная) биржа филиалининг ҲККП бўйича масъул шахсига етказишга;

Биржанинг ҲККПдан олинган “тўланган битимлар реестри” ни (кейинги ўринларда ТБР юритилади) брокерлар-сотувчиларга бериш. ТБР савдо майдончасининг регистратори томонидан имзоланган ва савдо майдончасининг овал муҳри билан тасдиқлаган бўлиши лозим, иккинчи нусхаси ҳар бир сотувчи-корхона бўйича юритиладиган алоҳида жилдда сақланиши шарт;

ҳар ҳафтада ҲККПга тақдим этиладиган барча ҳужжатлар ва хатларни ҳудудида савдо майдончаси жойлашган ҲККП филиалининг масъул ходимига топширишга;

юридик шахслар томонидан тақдим этиладиган ҳужжатлардаги имзолар ва муҳр намуналарини Биржанинг ЭСТги мавжуд ҳужжатларга мувофиқлигин синчковлик билан текширишга;

Биржа томонидан қабул қилинган логотип ва Биржанинг бошқа фирма услублари элементларидан фойдаланишга;

савдо иштирокчиларига Биржанинг ЭСТга киришини техник тўхталишларсиз ишлашини таъминлашга;

ушбу Низом талабларига жавоб берадиган регистратор штатига эга бўлишга;

биржа томонидан ўрнатилган тартибда ўз фаолияти юзасидан ҳисоботларни тақдим этишга;

савдо иштирокчилари (уларнинг мижозлари)нинг ариза ва мурожаатларини рўйхатга олиш, улар бўйича алоҳида ҳисобот юритиш;

биржа филиали, зарур ҳолларда Биржанинг Марказий аппарати билан шу жумладан корпоратив чатда мажбурий тарзда иштирок этиш йўли билан ҳар кунлик алоқада бўлишини қўллаб-қувватлаш;

компьютер техникаларини ҳисобга қўйиш ва ҳисобдан чиқариш Регламенти талабларига риоя этишга;

биржа томонидан рухсат берилмаган дастурларни ўрнатилишини олдини олиш мақсадида савдо майдончасидаги ҳисоб техникалари ва копьютер техникаси стикерларини сақланиши ва эксплуатация қилиниши бўйича назоратни амалга оширишга;

брокерлик идораларининг фаолияти тугатилганлиги ёки

компьютерларнинг бузилганлиги муносабати билан брокерларнинг копьютерларини ҳисобдан чиқариш ҳақида Биржанинг ЭСТга хизмат кўрсатувчи таркибий тузилмаларини ўз вақтида ёзма равишда хабардор қилишга;

савдо турларига қараб битимларни (контрактларни) рўйхатга олиш ҳисобини алоҳида – алоҳида юритишга, журналлар муҳрланган, варақлари эса рақамланган бўлиши шарт.

Биржадан рўйхатдан ўтмаган ҳисоб техникалари ва копьютер техникасини савдо майдончалари ҳудудида бўлишига рухсат бермасликка;

регистраторнинг яшаш жойи ёки паспорт маълумотлари ўзгаргани тўғрисида бундай ўзгаришлар бўлган кундан бошлаб бир ҳафталик муддатда Биржани хабардор қилишга;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан тақдим этиладиган алоқа канали учун ўз вақтида Биржанинг Кузатув кенгаши томонидан тасдиқланган тариф асосида Биржа ҳисобига пул тўлаш (Вилоят марказилари ва Тошкент шахрида жойлашган савдо майдончалар учун). Бунда, махсус ихтисослаштиртилган майдонча тадбиркорлик субъектлари ва шу турдаги мижозлари тўғрисидаги маълумотлар баъзасини Биржага тақдим қилиши лозим;

Мижозларни аккредитациядан ўтказиш модулига руҳсат беришда савдо майдончаси бир хафтада камида бир маротаба филиал ХКП ходимига ҳужжатларни асл нусҳаларини тақдим этиши шарт.

23. Биржа битимларини рўйхатга олишда савдо майдончаси шунингдек, ўз мижозларининг топшириғига асосан биржа битимларини амалга ошираётган биржа аъзолари мижозларининг биржа товарини сотиб олиш ваколатини тасдиқловчи ҳужжатларга (ҳужжатларнинг аслини ёки нусхасини талаб қилиб олмасдан) эга эканлигига (қонун ҳужжатларида биржа товарини сотиб олишга алоҳида тоифадаги сотиб олувчилар учун чекловлар назарда тутилган бўлса) амин

бўлиши шарт. Ушбу хатбошида кўрсатилган тасдиқловчи ҳужжатларнинг мавжудлигига амин бўлишнинг имконияти бўлмаса (масалан, биржа аъзоси тегишли ҳужжатларни кўрсатишни рад этса ёки бош тортса), савдо майдончаси бу ҳақда зудлик билан Биржани хабардор қилиши шарт.

24. Савдо майдончаси қонун ҳужжатларида ва биржа билан тузиладиган шартномаларда назарда тутилган бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

25. Ушбу Низом ва шартномада назарда тутилган савдо майдончасининг мажбуриятлари бажарилиши бўйича жавобгарлик юридик шахснинг раҳбари ва савдо майдончаси регистратори зиммасига юклатилади.

26. Йўл қўйилган ножўя ҳатти ҳаракатлар учун савдо майдончасининг фаолиятини тўхтатиш ва тугатиш бўйича қўлланиладиган жазо чоралари ушбу Низомнинг V бўлимда кўрсатилган.

27. Савдо майдончалари улар ҳудуд бўйича жойлашган Биржанинг ҳудудий филиаллари олдида ҳисобдордирлар.

28. Ўзбекистон Республикасидан ташқарида жойлашган савдо майдончалари Бошқарув (кейинги ўринларда - Ваколатли бўлим) томонидан белгиланган Биржанинг тегишли таркибий тузилмалари олдида ҳисобдордирлар.

V Савдо майдончалари фаолиятини тўхтатиш ва тугатиш

29. Биржа Бошқаруви томонидан савдо майдончаси фаолиятини тугатиш ҳақидаги қарор Биржа таркибий тузилмалари раҳбарларининг билдиришномаси ёки юридик шахснинг аризасига асосан қабул қилинади.

30. Савдо майдончаси фаолиятини тугатиш учун қуйидагилар асос бўлади:
юридик шахснинг ихтиёрий равишда берган аризаси;

қонун ҳужжатлари, ушбу Низом ва шартнома талаблари ва шартларининг бузилиши;

савдо майдончасининг олти ой мобайнида фаол бўлмаганлиги (битимлар рўйхатдан ўтмаганлиги);

суднинг қарори.

31. Савдо майдончасининг фаолияти ушбу Низомнинг 30-бандида назарда тутилган ножўя ҳатти-ҳаракат учун тугатилган бўлса, икки йил мобайнида қайта очилишига йўл қўйилмайди.

32. Савдо майдончасининг фаолияти Биржа Бошқаруви томонидан савдо майдончаси фаолиятини тугатиш ҳақида қарор қабул қилинган пайтдан тугатилади. Савдо майдончаси фаолиятининг тугатилганлиги (фаолият кўрсатмаётган савдо майдончалари реестри) тўғрисидаги маълумот Биржанинг махсус ахборот порталида жойлаштирилади.

33. Савдо майдончаси фаолияти тугатилгандан сўнг Биржанинг ЭСТга хизмат кўрсатувчи таркибий тузилмаси савдо майдончасининг ЭСТга кириш ҳуқуқини ўчириб қўяди. Филиалнинг масъул ходими савдо майдончасини жойлашган жойга чиқиб, унинг аҳволи ва стикерлар ҳисобини чиқариш ҳақида далолатнома тузади. Биржа марказий аппаратнинг масъул ходими Ўзбекистон

Республикаси Марказий банки Ахборотлаштириш маркази бошқармасини савдо майдончаси фаолияти тугатилганлиги ҳақида хабардор қилади.

34. Агар савдо майдончаси регистраторининг фаолияти тугатилган, ёки у билан тузилган шартнома бекор қилинган бўлса, юридик шахснинг аризасидан сўнг савдо майдончасининг фаолияти вақтинчалик тўхтатилади. Савдо майдончасининг фаолияти, юридик шахс томонидан тегишли малака тестини топширган, маълумотлари савдо майдончаларининг ваколатли регистраторлари реестрига киритилган регистратор ишга қабул қилинганлиги ҳақидаги буйруқ нусхаси юборилгандан сўнг қайта тикланади.

Мазкур Низомнинг 41-бандида кўзда тутилган холатлардан ташқари бошқа холларда савдо майдонча фаолияти вақтинча тўхтатилмайди ва алоқа канали линияси учун тўлов тўлиқ миқдорда олинади.

35. Юридик шахснинг номи, унинг туман масштабида маъмурий жойлашуви (дислокация) ўзгарган ҳолларда, юридик шахс бундай ўзгаришлар рўйхатга олинган пайтдан бошлаб бир ҳафта ичида қайта расмийлаштириш учун ўзгартиришларни тасдиқловчи тегишли ҳужжат билан бирга Биржа филиалига тақдим этиши шарт.

Ушбу маълумот Биржанинг махсус ахборот парталида жойлаштирилади.

36. Ўзгартиришлар қайта расмийлаштирилгунга қадар савдо майдончаси дастлаб тузилган шартнома асосида ўз фаолиятини юритади.

37. Юридик шахснинг 35-бандда назарда тутилган ўзгартиришлар ҳақида ўз муддатида хабар бермаслиги, савдо майдончаси фаолиятини тугатиш учун асос бўлади. Ушбу бандда назарда тутилган ҳоллардан ташқари қайта расмийлаштиришга йўл қўйилмайди.

38. Савдо майдончасининг регистратори алмашган ҳолларда юридик шахс Биржа филиалига тегишли хабарни юборади. Регистратор ишдан бўшатилган пайтдан бошлаб ва янги ишга қабул қилинган регистраторнинг маълумотлари савдо майдончаларининг ваколатли регистраторлари реестрига киритилгунга қадар, савдо майдончаси битимларни рўйхатга ололмайди (расмийлаштира олмайди). Савдо майдончасининг ҳужжатлари қайта расмийлаштирилганда, филиал ваколатли бўлим билан биргаликда қайта расмийлаштириш учун ариза тақдим этилган кундан бошлаб 2 кун ичида савдо майдончалар реестрига тегишли ўзгартиришларни киритади.

39. Савдо майдончасининг регистратори алмашган ҳолларда юридик шахс Биржа филиалига тегишли хабарни юборади. Регистратор ишдан бўшатилганпайтдан бошлаб ва янги ишга қабул қилинган регистраторнинг маълумотлари савдо майдончаларининг ваколатли регистраторлари реестрига киритилгунга қадар, савдо майдончаси битимларни (контрактларни) рўйхатга ололмайди (расмийлаштира олмайди).

40. Савдо майдончаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг линия канали учун тулов муддатларига риоя этилмаган ҳолларда, жорий ойнинг биринчи иш кунида бухгалтерия масъул ходими ўчириш сабабларини кўрсатган ҳолда registrator.uzex.uz электрон модулдан савдо майдончасини ўчиради.

Ахборот технологиялар бўлими бир иш кунида савдо майдончасини биржа савдоларига қатнашиш тизимдан ўчиради.

Жорий ойнинг 10-санасига қадар тўлов ўтказилган тақдирда, бухгалтерия масъул ходими савдо майдончасини registrator.uzex.uz модулига улайди. Ахборот технологиялар булими 1 иш куни мобайнида савдо майдончасини Биржа савдолари тизимга улайди.

Агар жорий ойнинг 10-санасига қадар тўлов тўланмаса, биржа Марказий аппарат маъсул ходими 3 иш куни мобайнида Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Ахборотлаштириш маркази бошқармасига савдо майдончалар рўйхатини илова қилган холда ЎзРесМБ алока линия каналинидан ўчириш туғрисида хат юборади.

Савдо майдонча жорий ойнинг 10-санасидан кейин тўловни амалга оширган тақдирдада, бухгалтерия маъсул ходими бир иш куни мобайнида савдо майдончасини registrator.uzex.uz модули орқали тизимга улайди, шу билан бирга биржа Марказий аппарат маъсул ходими жорий ойнинг охирги санасига қадар Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Ахборотлаштириш марказига савдо майдончаларини кейинги ойнинг биринчи санасидан бошлаб ЎзРесМБ алоқа линия каналига улаш туғрисида хат юборади.

VI Савдо майдончаси регистратори

41. Регистратор мақомини олиш талабгорларига малака тестини муваффақиятли топширган тақдирда, биржа ва кўргазма-ярмарка савдоларида тузилган битимларни рўйхатга олиш (расмийлаштириш) ҳуқуқини берувчи регистратор мақоми тақдим этилади.

42. Савдо майдончаси регистратори мақомини олишга талабгор ўрта махсус, профессионал ёки олий маълумотга эга бўлиши лозим.

43. Савдо майдончаси регистратори Биржанинг ЭСТда тузилган битимларни ушбу Низомнинг 3-сонли иловасида белгиланган намуна талабларига риоя қилиниб тайёрланган штамп (кейинги ўринларда - штамп деб юритилади) билан тасдиқлаган ҳолда рўйхатга олиш (расмийлаштириш) ҳуқуқига эга. Штампдан фақатгина савдо майдончасининг регистратори фойдаланади, уни учинчи шахсларга бериш ва ундан фойдаланиш ҳуқуқини учинчи шахсларга бериш тақиқланади. Штампдан белгиланган тарзда фойдаланиш ва унинг сақланишини таъминлаш учун регистратор жавобгар бўлади.

44. Регистратор қуйидагиларга мажбур:

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари талаблари, ушбу Низом ва Биржанинг маҳаллий ҳужжатларига риоя қилишга;

савдо майдончаси регистратори сифатида ўзининг функционал мажбуриятларини ўз вақтида ва сифатли бажаришга;

савдо майдончаси регистратори сифатида фақатгина битта савдо майдончасида фаолият кўрсатишга;

савдо майдончаси фаолияти бўйича ҳисоботларни тайёрлашга;

яшаш жойи ва паспорт маълумотларига ўзгартириш киритилган тақдирда, бундай ўзгартиришлар ҳақида ўзгаришлар бўлган пайтдан бошлаб бир ҳафта ичида биржани хабардор қилишга;

Биржа бошқаруви томонидан тасдиқланган малака ошириш программа асосида регистратор мақомини олган йилнинг кейинги йилидан бошлаб ҳар йили малака ошириш курсларида ўз малакасини оширишга.

45. Савдо майдончасининг асосий ҳуқуқ ва мажбуриятлари регистратор томонидан амалга оширилишини ҳисобга олган ҳолда, у ўз мажбуриятларини қонун ҳужжатлари, шартнома, биржанинг маҳаллий ҳужжатлари ва ўзининг мансаб йўриқномаларига мувофиқ амалга оширлиши учун шахсан жавобгар ҳисобланади.

VII Савдо майдончаси регистратори мақомини олиш учун талабгорларни тест синовларидан ўтказиш тартиби.

46. Савдо майдончаси регистратори мақомини олиш, талабгорларни компьютер тест синовларидан ўтказиш йўли орқали амалга ошрилади.

47. Тест синовларидан ўтиш учун талабгор, тест синовлари ўтказилиши белгиланган кундан 3 кун олдин Биржага қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилиши лозим:

эркин шаклдаги ариза;

ўрта махсус, профессионал ёки олий маълумоти тўғрисидаги ҳужжат;
паспорт нусхаси;

2 дона расм (3х4);

Ушбу ҳужжатлар бир вақтнинг ўзида электрон шаклда ҳам берилади. Ҳужжатлардаги маълумотларнинг тўғрилиги ва ҳаққонийлиги учун талабгор жавоб беради. Топширилган ҳужжатлар жилди филиалда сақланади ва унинг сақланиши учун филиал раҳбари жавоб беради.

48. Ҳужжатлар ушбу Низом талабларига мувофиқ бўлса, филиалнинг масъул ходими талабгорга оид тегишли маълумотларни, шу жумладан электрон шаклда тақдим этилган ҳужжатлар жилдини Биржанинг махсус информацион порталига киритади.

49. Тест синовлари Биржа Бошқаруви томонидан тасдиқланган жадвал асосида Биржанинг ҳудудий филиалларида ўтказилади. Талабгорни тест синовларидан ўтказиш, Биржанинг махсус информацион порталидаги тест блокида амалга оширилади. Талабгор паспорт ёки шахсини тасдиқловчи бошқа ҳужжатни тақдим этган тақдирда тест синовларига қўйилади. Паспорт ёки шахсини тасдиқловчи бошқа ҳужжати бўлмаган ёҳуд тест синовларига кечикиб келган талабгор тест синовларига келмаган ҳисобланади ва кейинги ўтказиладиган тест синовларида қатнашадиган талабгорлар рўйхатига киритилади. Тест синовларини топшириш жараёнида белгиланган вақт доирасида улгурмаган талабгор тест синовларидан ўтмаган ҳисобланади.

50. Тест синовлари вақтида талабгорларга қуйидагилар тақиқланади:

Қонун ҳужжатлари, бошқа қўлланмалар, луғатлар ва махсус адабиётлардан фойдаланиш;

мобил ва бошқа алоқа воситаларидан фойдаланиш;

бошқа талабгорлар билан мулоқот қилиш;

бинодан чиқиш;

Бинодан чиққан шахслар қайта киритилмайди. Ушбу талабларга риоя этмаган талабгорлар аудиториядан чиқариб борилади ва тест синовларидан ўтмаган ҳисобланади. Тест синовлари пайтида бегона шахсларнинг ҳозир бўлишига рухсат берилмайди. Тест синовларининг ўтиш жараёни Биржа филиали ходимлари томонидан назорат қилинади.

51. Тест синовлари натижаларини қониқарли деб топиш учун берилган саволларининг камида 35тасига тўғри жавоб берилган бўлиши керак. Талабгор тест синовларидан муваффақиятли ўтган тақдирда, у ҳақидаги маълумотлар регистраторларнинг реестирига киритилган ҳолда унга регистратор мақоми берилади.

52. Аукцион шартномаларни рўйхатдан ўтказиш тизимига кириши учун регистраторга шахсий логин Ваколатли бўлим томонидан берилади.

53. Регистраторга регистратор сифатида фаолият юритиш ҳуқуқи уч йил муддатга берилади. Регистраторлик мақоми муддатини узайтириш регистраторни тест синовларидан ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

54. Регистратор савдо иштирокчиси бўлиши мумкин эмас.

55. Регистраторлик мақомидан маҳрум қилиш учун қуйидагилар асос бўлади:

регистратор томонидан ихтиёрий равишда ариза берилганда;

регистратор томонидан қонун ҳужжатлари, ушбу Низом, Биржанинг маҳаллий ҳужжатлари талаблари бузилганда;

логин, парол, штампдан етарлича фойдаланмаганлиги, уларни сақлашда назоратнинг йўқлиги фактлари аниқланганлиги тўғрисидаги Бошқарув қарори;

суд қарори.

56. Регистратор ўз мақомидан бу ҳақда Биржа бошқаруви қарор қабул қилинган кундан бошлаб маҳрум бўлади. Ушбу маълумот Биржанинг махсус информацион порталида жойлаштирилади.

57. Ушбу Низомнинг 55-бандида назарда тутилган ножўя ҳатти-ҳаракат учун регистратор мақомидан маҳрум қилинган жисмоний шахслар регистраторлик мақомини қайта олиш учун икки йил мобайнида тест синовларига қўйилмайдилар.

VIII Савдо майдончалари ва регистраторларнинг реестрлари

58. Биржа савдо майдончалари ва регистраторларнинг ягона реестирини юритади.

59. Савдо майдончаларининг ягона реестрида қуйидаги маълумотлар кўрсатилиши керак:

юридик шахснинг номи, унинг ташкилий-ҳуқуқий шакли, почта манзили ва телефон рақамлари;

савдо майдончаси рақами;

қайта расмийлаштириш асоси ва санаси;

фаолиятни тугатилишининг асоси ва санаси;

ушбу Низомнинг 61-бандига асосан савдо майдончаси регистратори тўғрисидаги маълумотлар.

60. Савдо майдончалари тўғрисидаги маълумотлар савдо майдончалари реестрига киритлгандан сўнг, Ваколатли бўлим томонидан савдо майдончаларининг компьютер(лари)ини ҳисобга қўйиш учун бир кунлик муддат ичида Биржанинг ЭСТга хизмат кўрсатувчи Биржанинг таркибий тузилмасига тегишли маълумотлар берилади.

61. Регистраторларнинг Ягона реестирида қуйидаги маълумотлар кўрсатилиши керак:

жисмоний шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми, прописка бўйича почта (яшаш) манзили, телефон рақами;

регистатор мақоми берилган сана, қайта расмийлаштирилган сана ва асоси;

регистратор мақоми тугатилган санаси ва асоси.

62. Савдо майдончалари ва регистраторларнинг реестрларидаги мавжуд маълумотлар ваколатли бўлим томонидан Биржанинг веб-сайтига жойлаштирилади ва барчанинг танишиши учун очиқ ҳисобланади.

IX Савдо майдончалари фаолиятининг мониторинги

63. Савдо майдончалари томонидан қонун ҳужжатлари, мазкур Низом, Биржанинг маҳаллий ҳужжатларига риоя этилиши юзасидан мониторинг, Биржа филиаллари ва Ваколатли бўлим томонидан ушбу Низомда белгиланган тартибда амалга оширилади. Зарур ҳолларда Биржа Бошқаруви томонидан савдо майдончаларини ҳисобга олиш ва мониторингни амалга ошириш шакллари ўрнатилиши мумкин.

64. Савдо майдончалари ҳар чорак якуни бўйича кейинги ҳисобот чорагини биринчи ойининг бешинчи санасига қадар Биржанинг ҳудудий филилларига ҳисобот даврида амалга оширилган ишлар бўйича қуйидаги кўрсаткичларни ўз ичига олган маълумот топширишлари шарт:

савдо майдончасининг моддий техник жиҳатдан талабларига мувофиқлигини тасдиқловчи имзо ва мухр қўйилган ҳолда ҳужжат (ушбу Низомнинг 2-сонли иловасига мувофиқ);

техника ҳисоботи Регламентига мувофиқлигини тасдиқловчи имзо ва муҳр қўйилган ҳолда ҳужжат;

савдо майдончасида рўйхатга олинган битимлар бўйича ҳажм кўрсаткичларининг кўпайганлиги ёки пасайганлиги сабабларининг таҳлили; қўшимча ҳажмларни жалб қилиш бўйича кўрилган чоралар (янги мижозларни жалб қилиш ва савдо позицияларини кўпайтириш бўйича маълумотлар).

65. Ҳисобот юридик шахс раҳбари ва регистратор томонидан имзоланади ва юридик шахснинг муҳри билан тасдиқланади. Маълумотларни белгиланган муддатда тақдим қилмаслик савдо майдончаси ва регистраторнинг фаолиятини тугатиш учун асос бўлади.

66. Биржанинг ҳудудий филиаллари барча савдо майдончалари бўйича тақдим қилинган маълумотларни умумлаштиради ва уни ҳисобот чораги кейинги ойининг ўнинчи санасига қадар Ваколатли бўлимга электрон шаклда юборади. Ваколатли бўлим Биржанинг барча филиаллари бўйича материалларни

умумлаштириб, аналитик ҳисоботни кўриб чиқиш учун ҳисобот чораги кейинги ойининг ўн бешинчи санасига қадар Биржа Бошқарувига тақдим этади.

“ЎзТХАБ” АЖ савдо майдончалари
фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги
Низомга 1-сонли илова

Савдо майдончасини очиш тўғрисида
АРИЗА

Ушбу орқали Сиздан _________(савдо майдончаси тури) юридик шахснинг қуйидаги атрибутларни ўз ичига олган савдо майдончаси очиш тўғрисида шартнома тузишингизни сўрайман: ____

Юридик шахснинг номи: ____

Юридик шахснинг ташкилий-ҳуқуқий шакли: _________________________

Юридик шахсни тартиб рақами, давлат рўйхатига олиш ҳақидаги гувоҳномасининг санаси рақами: _____________________________________

Юридик манзили ____

Савдо майдончасининг юридик манзили:_____________________________

Хизмат кўрсатувчи банк номи ва банк реквизитлари:

х/р:_________________________

МФО:______________________

Банк:______________________

СТИР (юридик шахснинг): ___________

Юридик шахс раҳбарининг ФИО: _______________________________________

Савдо майдончаси регистраторининг ФИО: _________________________________

Регистраторнинг тест синовларидан ўтган санаси ва рақами: _____________

Регистратор мақоми берилган сана: _________

Регистраторни ишга қабул қилиш ҳақидаги буйруқ рақами ва санаси __________

СМ регистраторининг имзоси намунаси: ____________________________

СМ раҳбари раҳбарининг контакт маълумотлари ___________________________

СМ регистраторининг контакт маълумотлари ______________________________

почта: индекси: телефон: e-mail

Уй манзили: __________________________

Савдо майдончасига берилган рақамм *Филиалнинг масъул ходими томонидан тўлдирилади.*

Имзо ФИО (раҳбарнинг) *Юридик шахснинг муҳр изи (раҳбарнинг)*

Ушбу аризада келтирилган маълумотларнинг ҳаққонийлигини тасдиқлайман.

Ушбу аризада нотўғри маълумотлар киритилганлиги учун жавобгарликка тортилишим ҳақида огоҳлантирилдим.

“ЎзТХАБ” АЖ савдо майдончалари фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги Низомга 2-сонли илова

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган савдо майдончаларининг моддийтехник жиҳатдан мувофиқлиги қўйиладиган

ТАЛАБЛАР*

1. Ҳар бир ходим учун 6 кв.м. фойдали майдон, лекин камида 15 кв.м.дан иборат умумий фойдали майдондан иборат бино. Бино тоза ва яхши ёритилган бўлиши керак.
2. Ходимлар ва биржа аъзоларининг копьютер техникалари қуйидаги мажбурий компонентлардан иборат бўлиши керак:

процессор Intel Core2 Duo ва охирги модель ёки теник хусусиятлари бўйича

ўрнини босадиган ускуна; оператив хотираси камида 2,0 Gb; принтер.

3. Савдо майдончаси копьютерларнинг тўхталишларсиз ишлашини таъминлаши керак.
4. Биржа томонидан ўрнатилган тартибда биржа савдо тармоғига қадар уланган бўлиши керак.

***Ушбу талабларга мувофиқликни филиал директори ва юридик шахснинг раҳбари ўз имзолари ва мухрлари билан тасдиқлайдилар.**

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида жойлашган савдо майдончаларининг моддий-техник жиҳатдан мувофиқлиги қўйиладиган

ТАЛАБЛАР*

Ходимлар ва биржа аъзоларининг копьютер техникалари қуйидаги мажбурий компонентлардан иборат бўлиши керак:

процессор Intel Core2 Duo ва охирги модель ёки теник хусусиятлари бўйича

ўрнини босадиган ускуна; оператив хотираси камида 2,0 Gb; принтер. ташқи алоқа канали (Интернетга чиқиш) тезлиги камида 2 Мб/с.

***Ушбу талабларга мувофиқликни юридик шахснинг раҳбари ўз имзоси ва мухри билан тасдиқлайдилар.**
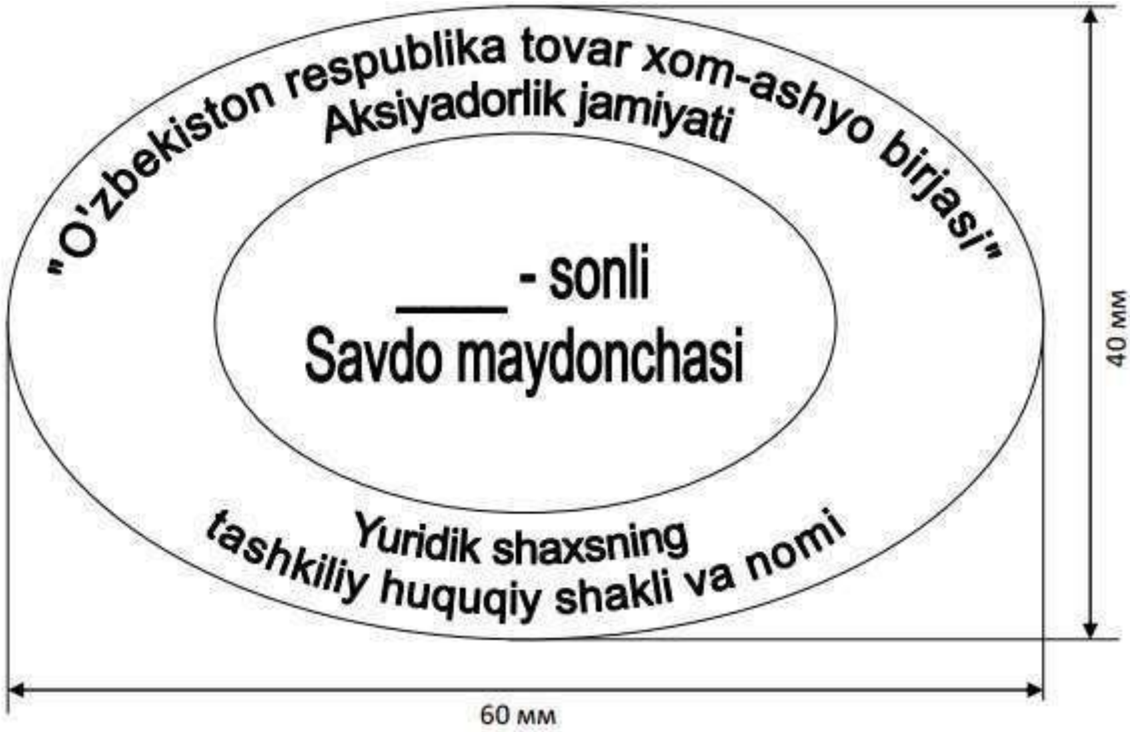
“ЎзРТХБ” АЖ савдо майдончалари фаолиятини ташкил этиш тўғрисида Низомга 3-сонли илова